

8. "Ali to znači da imam pravo na odmor, zar ne?" Prava djeteta u razredu

Učiteljica Sandra Siverić iz Bosne i Hercegovine, pažljivo je pripremila razred. Djeca sjede u grupama. Njihove su klupe složene u grupni sto, a na svakom se nalazi velika koverta.

Za jednim su stolom zečevi, za drugim su medvjedi, a tigrovi sjede oko trećeg stola.

Uzbuđenje je veliko, zec otvara kovertu na svom stolu. Učiteljica traži od 8-godišnjaka da pročita načela dopuštena u razredu.

Zec čita: "Djeca imaju pravo na najviši nivo dostupnih zdravstvenih i medicinskih usluga", i ponovno sjeda.

Pod kojim se brojem nalazi ovo pravilo", pita učiteljica. "Ne radimo aritmetiku, ali broj je važan!" Poslušno, zec ponovno stane na zadnje noge i čita, "Član 24". Učiteljica je zadovoljna. Zec može doći na tablu pred razred. Član 24 je prikazan na komadiću papira u obliku balona. Dječak može pričvrstiti ovaj balon na tablu.

Na tabli postoji prostor za mnoge balone. Zajedno, baloni će nositi korpu na kojoj piše "Dječija prava". Učiteljica je jednako sretna kao i mali zec: "Ovo je jedno od prava koja imate", objašnjava djeci. Ona nastavlja: "U svim vašim kovertama postoji mnogo više prava. U svakoj je koverti ispisano jedno pravo i balon. "Djeca su razumjela. Sada su mnoge ruke u zraku. Svi su spremni otvoriti kovertu, ustati, pročitati pravo upisano na balonu i pričvrstiti ga na tablu.

Ova se aktivnost nastavlja sljedećih četrdeset minuta. Sada je red na medvjedima. Tačnije, na mladoj medvjedici. Ona je izvukla Član 30. Čita ga: "Djeca pripadnici manjine imaju pravo uživati u vlastitoj kulturi, prakticirati vlastitu religiju i koristiti svoj vlastiti jezik." Za sljedećim stolom je tigar koji dodaje: "Djeca imaju pravo na odmor i slobodno vrijeme, učestvovanje u igri i učestvovanje u kulturnom životu i umjetnosti - Član 31. "

Učenici trećeg razreda su veseli, oduševljeni i aktivni. Mnogo je pokreta i šaputanja, a svi žele da ih se čuje.

Je li ovo dobro podučavanje? Je li ovo dobra lekcija o pravima djeteta? Koliko je relevantna ova lekcija za prisutne učenike? Kako se razvijaju njihove kompetencije?

Pogledajmo još jedan detalj iz ove lekcije. Neposredno prije kraja časa, učiteljica pita učenike trećeg razreda šta su naučili. Pametna djevojčica za stolom zečeva, podigla je ruku i primjećuje: "Sada znam da postoji ovaj Član 31 koji kaže da imam pravo na odmor i slobodno vrijeme. To znači da sada imam pravo na odmor, zar ne?"

Jer, sada sam umorna i trebam pauzu! "Cijeli razred se počinje smijati. Učiteljica se najprije pridružuje smijehu, a zatim zamišljeno gleda u razred.

Šta se dogodilo? Koji je rezultat lekcije? Učiteljica se suočila s poteškoćom. Učenica nije samo naučila nešto u ovoj lekciji, već je također napravila zanimljiv pokušaj da se primijeni na svakodnevnu situaciju.

S obzirom na situaciju u kojoj se je učiteljica našla, opravdano je postaviti pitanje je li Konvencija, koja je zamišljena kao pravni instrument, namijenjen tome da se koristi na taj način?

Treba li biti moguće - budući da se slijedi konstruktivistička paradigma - da svaka osoba mora biti u stanju konstruirati/izgraditi vlastito tumačenje prava? Šta se događa u razredu, ako bude dopušteno da se to dogodi?

U ovom trenutku Sandra Siverić, učiteljica trećeg razreda, nije imala vremena razmišljati o složenim pravosudnim ili društvenim pitanjima.

Ona je unijela novi koncept u razred i sada je znala da je postignut odlučujući trenutak, jer je unijela prekretnicu u svoj razred. Sada će odlučiti hoće li prava djece ostati sretni baloni iz lekcije - bez direktnog uticaja na svakodnevno razmišljanje, ili će to biti stvarno propitivanje i primjena Konvencije o pravima djeteta!

Sandra Siverić reagovala je na sljedeći način: pogledala je razred, a zatim se okrenula djevojčici i rekla: "Da, u pravu si. Da, Član 31. postoji i garantuje vama i drugoj djeci pravo na odmor i oporavak.

To znači da moram pažljivo razmišljati o tome koliko domaćih zadaća vam zadajem. Moram razmišljati o tome je li fer za učenike koji završavaju svoj posao tokom lekcije da nemaju ništa za domaću zadaću i hoće li oni koji polako i možda pažljivije rade tokom lekcija morati raditi više za domaću zadaću i stoga imati manje vremena za odmor i oporavak.

Da, moram razmišljati o takvim stvarima, jer znam što kaže Član 31. Uostalom, nastavlja učiteljica Siverić, „moram Vam reći nešto drugo. Vi također znate za Član 28. Ovaj vam član garantuje pravo na obrazovanje. Za vas i za vaše prijatelje to znači da je vrijeme do odmora vrijeme za obrazovanje!

Razred je bio tih. Učenici nisu baš bili oduševljeni tim odgovorom. Pa šta se dogodilo? Osmogodišnja djevojčica pokušala je shvatiti međunarodno

Polazne informacije

važecu Konvenciju koju je ratificirala njena Zemlja i prihvatila je kao zakon Države.

No, više od toga, pokušala je povezati Konvenciju o pravima djeteta sa svojim svakodnevnim iskustvom, pa čak je i primijeniti. Pokušala ju je protumačiti i primijeniti na pravom mjestu svoga života - jer je škola upravo mjesto gdje se dijete može direktno obratiti svojoj državi. Ovo je mjesto gdje se odlučuje o tome kako država susreće dijete i kako dijete susreće državu.

A učiteljica? Ova je učiteljica izašla u susret svojoj učenicima na istom nivou. Dopustila je ono što nazivamo "osnaživanje", dok istovremeno pokušavamo pravilno reagovati.

Sandra Siverić je počela utirati novi put zajedno sa svojim učenicima. Ona je - na više ili manje razumljiv način osmogodišnjaku - pokazala da unutar Konvencije o pravima djeteta, ima međuzavisnih Članova.

To su Članovi koji, iako ne negiraju jedni druge, moraju se shvatiti kao međusobno zavisni. U svakom slučaju, u ovom razredu, ovog jutra, Konvencija o pravima djeteta bila je primijenjena kao instrument - ne samo onaj koji treba poznavati, već onaj koji bi trebao postati primjenjiv vrijednosni sistem koji može pomoći pojedincima da procjenjuju vlastito djelovanje u okviru šireg konteksta.

